

เรื่องเล่าเกี่ยวกับผีในรายการ เดอะ โกสต์ เรดิโอ (The Ghost Radio): ความเชื่อ และกลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่า

The Ghost Stories on The Ghost Radio: Beliefs and Storytelling tactics for connecting the narrative

สิริวิทย์ สุขกันต์¹

Siriwit Sukkun

Received: September 19, 2021

Revised: November 11, 2021

Accepted: November 12, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อ และกลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าที่ปรากฏในเรื่องเล่าเกี่ยวกับผี ในรายการเดอะ โกสต์ เรดิโอ (The Ghost Radio) โดยเลือกศึกษาจากเรื่องเล่าของคุณบอล ในฐานะนักเล่าเรื่องยอดนิยมของรายการ จำนวน 8 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า เรื่องเล่าทั้ง 8 เรื่อง นำเสนอความเชื่อ 3 ลักษณะ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้พบผี ได้แก่ การเข้าไปในสถานที่หรือพื้นที่เฉพาะ การลบหลู่ดวงวิญญาณ และการที่วิญญาณมีแรงอาฆาตเฉพาะบุคคล ความเชื่อเกี่ยวกับที่มาของผี ได้แก่ การตายอยู่ในสถานที่นั้น และความเชื่อเรื่องการแก้ไขปัญหาก็ได้แก่ การสวดมนต์ การใช้พิธีกรรมทางไสยศาสตร์ และการอุทิศส่วนกุศลแผ่เมตตา ในส่วนของกลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าพบการใช้ข้อประกอบทางวรรณกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ ฉากเวลา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่อง และฉากสถานที่ ตามลำดับ ทั้งนี้ การใช้ข้อประกอบทางวรรณกรรมผ่านผู้เล่าเรื่องในฐานะศูนย์กลางของการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครในเรื่องเล่าแต่ละเรื่อง การใช้ฉากเวลา และฉากสถานที่ ซึ่งตัวละครและผู้เล่าเรื่องเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ทั้งหมดนี้ สอดคล้องกับการสร้างบรรยากาศในเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีที่ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกร่วมมากขึ้น

คำสำคัญ: เรื่องเล่าผี ความเชื่อ ฉาก ผู้เล่าเรื่อง

Abstract

This academic article aims to analyze beliefs and storytelling tactics for connecting the narratives that appear in the ghost stories on The Ghost Radio Program by choosing to study from Khun Ball's stories as a popular storyteller of 8 programs. The study found that the eight stories present three types of beliefs: Beliefs about behaviors that lead to ghost encounters, Going into a specific place or area, Insulting the soul, and the spirit having a personal vendetta. Beliefs about the origin of ghosts namely death is

¹ อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 e-mail: siriwit_s@payap.ac.th

in that place. And Beliefs about problem solving including prayers, superstitious rituals, and offering of charity. In addition, in the part of storytelling tactics to connect storytelling, it was found that 3 literary elements were time setting, the relationship between the character and the narrator, and location setting respectively. However storytelling tactics to connect storytelling by the narrator is at the center of the connection between the characters in each story, time setting and location setting in which characters and narrators are involved all this is consistent with creating an atmosphere in the ghost story that makes the listener feel more involved.

Keywords: Ghost story, Beliefs, Setting, Narrator

บทนำ

การเล่าเรื่องเป็นวิธีการส่งสารที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่แน่นอน นั่นคือ ต้องมีตรรกะของการเล่าเรื่อง (Logic of narration) ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ อันจะขาดไม่ได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541, น. 157) และอาจกล่าวได้ว่า ในบรรดาเรื่องเล่าเก่าแก่ของมนุษย์นั้น มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีอยู่ด้วย ทั้งนี้ความเชื่อดั้งเดิมของมนุษย์เป็นความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติ หรือภูตผีวิญญาณต่างๆ (Animism) ซึ่งเป็นความเชื่อที่มีมาช้านาน และมีอยู่ทั่วไปในทุกสังคม สอดคล้องกับที่ศิริพร จิตะฐาน (2533, น. 7) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์ในทุกสังคมเชื่อว่ามีอำนาจบางอย่างซึ่งอาจอยู่ในรูปของผีบางเทวดาเป็นผู้มีอำนาจในการให้คุณและโทษแก่มนุษย์ได้

หากพิจารณาความหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน คำว่า ผี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) หมายถึง สิ่งที่มนุษย์เชื่อว่าเป็นสภาพลึกลับ มองไม่เห็นตัว แต่อาจจะปรากฏเหมือนมีตัวตนได้ อาจให้คุณหรือโทษได้ มีทั้งดีและร้าย เช่น ผีปู่ตายาย ผีเรือน ผีहां, เรียกคนที่ตายไปแล้ว ในขณะที่เรื่องผี หมายถึง เรื่องเล่าสยองขวัญเกี่ยวกับวิญญาณหรืออำนาจเหนือธรรมชาติต่างๆ ที่มาปรากฏตัวเพื่อหลอกหลอนผู้คนที่ยังมีชีวิตอยู่ และเป็นหนึ่งในความบันเทิงยอดนิยมของคนไทย (นลิน สีนุประมา, 2560, น. 1) ทั้งนี้ ตามที่ นลิน สีนุประมา ได้กล่าวไว้ว่า เรื่องผีเป็นทั้งเรื่องที่คนไทยเล่าสู่กันฟังในหมู่คนรู้จักและเผยแพร่อยู่ในช่องทางสื่อต่างๆ ทั้งในรูปของหนังสือนวนิยาย รวมเรื่องสั้น นิตยสาร ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ ละครเวที รายการวิทยุ ฯลฯ ดังจะเห็นได้จากงานวรรณกรรมของ เหม เวชกร หลายเรื่องในชุดเปิดกรุผีไทย อาทิ ขึ้นจากหลุม ผู้ไม่มีร่างกาย ใครอยู่ในอากาศ ผู้มาจากเมืองมืด เป็นต้น หรือในสื่อภาพยนตร์ ได้แก่ พี่มากพระโขนง (2556) ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงสุดในประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทย (แก้ว มินานนท์, 2561) หรือกระทั่งเรื่องผีถูกนำไปสร้างเป็นเกมสยองขวัญ อย่าง อารยา (2559) และ Home Sweet Home (2560) ซึ่งเป็นเกมผีไทยที่ได้รับความสนใจจากทั้งผู้เล่นไทยและชาวต่างประเทศ จึงจะเห็นได้ว่า เรื่องเล่าผีมีการส่งต่อและแพร่หลายในสังคมไทยเสมอมา

ปรากฏการณ์การเกิดขึ้นของเรื่องเล่าผีร่วมสมัยนี้ Goldstein (2007, p. 2) ได้อธิบายโดยเรียก “เรื่องผี” (Ghost stories) ที่เล่ากันอยู่ในสังคมร่วมสมัยว่าเป็นส่วนหนึ่งของคติความเชื่อเรื่องผีร่วมสมัย (Contemporary ghost lore) และเปรียบเทียบกับคติความเชื่อเรื่องผีร่วมสมัยนี้ว่าเป็นเหมือนกับ

“เหล่าเก่าในขวดใหม่” (Old spirits in new bottles) “Contemporary ghost lore—while rooted in tradition—is also wedded to and embedded in mass culture.” กล่าวคือ แม้เรื่องผีร่วมสมัยจะมีรากจากประเพณีแบบชนบ แต่ก็ยังตกทอดมาเป็นส่วนหนึ่งและเป็นแก่นแกนของวัฒนธรรมประชานิยมด้วย แม้สังคมจะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย ความเป็นเมือง แต่ความเชื่อดั้งเดิมอย่างความเชื่อผีก็ยังคงดำรงอยู่ในสังคม ทั้งยังปรับตัวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของยุคสมัยด้วย ดังปรากฏการณ์การแพร่กระจายเรื่องเล่าผีในสังคมปัจจุบัน ปรากฏในหลากหลายสื่อข้างต้น รวมไปถึงรายการวิทยุออนไลน์ อย่าง เดอะ โกสต์ เรดิโอ (The Ghost Radio) ด้วยเช่นกัน

รายการเดอะ โกสต์ เรดิโอ (The Ghost Radio) เป็นรายการวิทยุออนไลน์เกี่ยวกับผีที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน เห็นได้จากยอดผู้คนกดติดตามช่องยูทูปจำนวน 1.39 ล้านผู้ติดตาม (ข้อมูลเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2564) ซึ่งเป็นรายการวิทยุออนไลน์ที่เผยแพร่ซ้ำอีกครั้งผ่านช่องยูทูปที่ได้รับความนิยมสูงมากรายการหนึ่ง โดยมีรูปแบบการนำเสนอ คือ ผู้ดำเนินรายการหลัก ได้แก่ คุณแจ๊ค วัชรพล ผิกใจดี จัดรายการออกอากาศทุกคืนวันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 21.00-04.00 น. (โดยประมาณ) และนำเรื่องเล่าในช่วงเวลาดังกล่าวมาเผยแพร่ซ้ำอีกครั้งผ่านช่องยูทูปในเวลาต่อมา ทั้งนี้ นักเล่าเรื่องยอดนิยมาจากรายการเดอะ โกสต์ เรดิโอ มีหลายท่าน หนึ่งในนักเล่าเรื่องที่มีชื่อเสียง คือ คุณบอล โดยคุณบอลถือเป็นนักเล่าเรื่องผีที่ได้รับความนิยมสูงมากท่านหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากการตั้งเพลย์ลิสต์ (playlist) ของนักเล่าเรื่องที่มีชื่อเสียงในช่องยูทูป TheghostradioOfficial ในชื่อ “รวมเรื่องจักรวาลผี คุณบอล” ซึ่งเรื่องเล่าชุดนี้ได้รับความนิยมสูงมาก จนมีคนนำไปตั้งกระทู้ในเว็บไซต์พันทิป (pantip.com) ชื่อ “รวมจักรวาลผีของคุณบอลทั้ง 8 เรื่อง จาก The Ghost Radio” (2562) รวมไปถึงเรื่องเล่าชุดดังกล่าว ได้กลายเป็นหนังสือนิยายเรื่อง “สิ่งที่ผมเจอ ปมหลอนวิญญาณจองเวร” ซึ่งตีพิมพ์เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 โดยสำนักพิมพ์ต้นทับทิม (The Ghost Radio, 2020) และนำไปสู่นิยายเรื่อง “สิ่งที่พ่อผมเจอ อาถรรพ์ธุรกิจบ้านผี” จากสำนักพิมพ์เดียวกัน โดยในการศึกษารัศนี้ ผู้เขียนบทความได้ใช้ข้อมูลจากเรื่องเล่าของคุณบอล จำนวน 8 เรื่อง ที่ออกอากาศในระหว่างวันที่ 2 มีนาคม ถึง 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ได้แก่ สิ่งที่ผมเจอ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ สิ่งที่เพื่อนผมเจอ ผมยังไม่อยากตาย สิ่งที่พ่อผมเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม

จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า เรื่องเล่าผีของคุณบอล มักปรากฏความเชื่ออยู่ในเรื่องเล่าอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ ที่จะปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเวรกรรม ผ่านบทสนทนาระหว่างคุณแจ๊คผู้ดำเนินรายการ และคุณบอลผู้เล่าเรื่อง ว่า

คุณแจ๊ค

“...แสดงว่า อย่างที่พระท่านบอกว่า มีเวรมีกรรมต่อกัน แสดงว่า มันต้องมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นกับเพื่อนเราก่อนหน้านี้ กับผู้หญิงคนนี้

คุณบอล

“ซึ่งผมเพิ่งทราบเมื่อปีที่แล้ว ที่เจอกับเพื่อนด้วย... ผมก็คิดว่าเป็น เพราะเพื่อนผมไปต่างประเทศเพื่อนบ้าน ตัวคุณ ก็เลยไปเจอ แต่เมื่อ

ปีที่แล้วผมไปเจอเพื่อน แล้วผมถึงรู้ว่าที่จริงแล้วไม่ใช่ มันมีเหตุ”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากบทสนทนาในเรื่องเล่าข้างต้นจะพบว่า ในเรื่องเล่าผีมักพยายามอธิบายเหตุจากความคิดและความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องเล่า โดยในตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเชื่อว่า การที่เพื่อนคุณบอลได้พบกับประสบการณ์ผี (ผู้หญิงคนนี้ – ในเรื่องเล่า) มาจากการใช้คำพูดไม่เหมาะสม ไปพูดจาไม่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีนัยของการกล่าวร้ายต่อผีหรือดวงวิญญาณที่มีถิ่นฐานในสถานที่ที่รุกรันดารแห่งนั้น โดยเมื่อพิจารณาจากเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ ทั้งเรื่อง จะพบว่าสิ่งที่คุณบอลพยายามอธิบายคือ ฉาก ในเรื่องสิ่งที่ผมเจอ คือ พื้นที่ทุ่งขนาน อำเภอกันทรลักษณ์ ซึ่งติดกับชายแดนประเทศกัมพูชา แสดงให้เห็นความพยายามอธิบายความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องลึกลับเกิดขึ้นจากการถูกรบกวนวิญญาณที่อยู่ในพื้นที่นั้น ก่อนที่ในตัวอย่างข้างต้นช่วงท้ายจะอธิบายว่า มิใช่เป็นตามความเชื่อเรื่องการใช้คำพูดไม่เหมาะสม แต่เป็นเรื่องของเวรกรรมที่ผูกพันกับตัวละครเพื่อนคุณบอลในเรื่องเล่าเป็นสำคัญ

ขณะเดียวกัน เรื่องเล่าผี ถือเป็นเรื่องเล่าที่อาศัยกลวิธีในการเล่าเรื่องเป็นสำคัญ ในการศึกษาครั้งนี้อาศัยแนวคิดของ Stein (1982 อ้างถึงใน จันทิมา อังคพณชกิจ, 2561, น. 230) ที่ได้แยกส่วนประกอบหลักของเค้าเรื่องเล่าว่ามีส่วนประกอบ ดังนี้ ฉาก (setting) จุดเริ่มเหตุการณ์ (initiating event) ปฏิกริยา (response or reaction) การกระตุ้นเรื่อง (attempt) ผลสืบเนื่อง (consequences) และการตอบสนอง (reaction) โดยมุ่งเฉพาะไปที่ความสอดคล้องกับองค์ประกอบทางวรรณกรรมของเรื่องเล่า ในเรื่องฉาก และความสัมพันธ์ของผู้เล่าเรื่อง (narrator) ที่มีผลต่อการเชื่อมโยงเรื่องเล่าทั้ง 8 เรื่องเข้าหากัน โดยในเรื่องเล่าผีทั้ง 8 เรื่องของคุณบอล จะปรากฏการเชื่อมโยงเรื่องเล่าด้วยการใช้ฉาก เช่น ฉากเหตุการณ์เดียวกันที่ปรากฏในเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ และบทสรุปสิ่งที่ผมเจอ กล่าวคือ เหตุการณ์เจอผีผู้หญิงติดตามมาจากจุดที่คุณบอลและเพื่อนไปหลงทางบนถนนเส้นทุ่งขนาน อำเภอกันทรลักษณ์ ซึ่งในเรื่อง บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ ได้นำเสนอถึงเหตุการณ์ต่อเนื่องจากประสบการณ์ดังกล่าวซึ่งเกิดขึ้นที่จังหวัดตราด ว่า

คุณบอล

“...ตั้งแต่เราได้สติกัน เพื่อนก็ได้สติกัน ผมกับเพื่อนก็กราบลาหลวงพ่...

... ผมก็ลงไปตามขึ้นมา เป็นอะไรหรือเปล่า ผมก็คิดว่า

เขาเบลอกับเรื่องเมื่อคืนนี้ฮะ เขาก็แบบไม่เป็นไรๆ แล้วก็ขึ้นรถกันมา

ขึ้นรถกันมาเสร็จกลับมาถึงจังหวัดตราด ประมาณบ่ายๆ ทีนี้เราก็ต้องไปทำเรื่อง

มันมีเหตุฉุกเฉินที่รีสอร์ทของที่บ้าน อันนี้ผมไม่ลงรายละเอียดคนละฮะ...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น เรื่อง บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ ได้นำเสนอเรื่องเล่าด้วยเหตุการณ์ ต่อเนื่องจากเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ ในเชิงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ จากคำว่า “เรื่องเมื่อคืน” โดยขยายฉากจากการเดินทางระหว่างจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดตราด ขณะเดียวกัน จากตัวอย่างข้างต้นได้สร้างปมขัดแย้ง

เกี่ยวกับ “เหตุอุกฉิน” ซึ่งยังไม่ได้ขยายในเรื่อง บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ แต่จะนำไปใช้เป็นส่วนเชื่อมต่อกับเรื่อง ผมยังไม่อยากตาย ต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น นำไปสู่ความสนใจของผู้เขียนบทความที่ว่า ในเรื่องเล่าผี ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันนั้น ได้นำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีใดบ้าง รวมไปถึงเรื่องเล่าผีของคุณบอล ในฐานะนักเล่าเรื่องผีที่ได้รับความนิยมจากรายการ เดอะ โกสต์ เรดิโอ ว่า ผู้เล่าเรื่องได้ใช้ส่วนประกอบหลักของเรื่องเล่าเกี่ยวกับฉาก และความสัมพันธ์ของผู้เล่าเรื่อง มาเป็นกลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าอย่างไร ผู้เขียนบทความจึงสนใจศึกษาความเชื่อ และกลวิธีการเชื่อมต่อการเล่าเรื่องที่ปรากฏในเรื่องเล่าทั้ง 8 เรื่องข้างต้น

ผลการศึกษา

จากการศึกษาความเชื่อ ส่วนประกอบ และเค้าโครงของเรื่องเล่าในการเชื่อมเรื่องเล่าที่ปรากฏในเรื่องเล่าผีของคุณบอล จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ สิ่งที่ผมเจอ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ สิ่งที่คุณบอลเจอ ผมยังไม่อยากตาย สิ่งที่คุณบอลเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม สามารถแสดงผลการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น คือ ความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องเล่าชุดจักรวาลผีของคุณบอล และกลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าที่ปรากฏในเรื่องเล่าชุดจักรวาลผีของคุณบอล

1. ความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องเล่าชุดจักรวาลผีของคุณบอล

จากผลการศึกษาสามารถแบ่งกลุ่มความเชื่อออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้พบผี ความเชื่อเกี่ยวกับที่มาของผี และความเชื่อเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาดังจะอธิบายต่อไป

1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้พบผี

จากการศึกษาพบว่า มีปรากฏในทั้ง 8 เรื่อง โดยแบ่งความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้พบผีออกเป็น 3 ความเชื่อ เรียงตามลำดับจากพบมากไปหาน้อยสุด ดังนี้ (1) การเข้าไปในสถานที่หรือพื้นที่เฉพาะ ปรากฏใน 6 เรื่อง คือ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ ผมยังไม่อยากตาย สิ่งที่คุณบอลเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม (2) การลบหลู่ดวงวิญญาณ ปรากฏใน 2 เรื่อง คือ สิ่งที่คุณบอลเจอ และผมยังไม่อยากตาย และ (3) การที่วิญญาณมีแรงอาฆาตเฉพาะบุคคล ปรากฏใน 2 เรื่อง คือ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ และผมยังไม่อยากตาย

ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้พบผี เรื่องการเข้าไปในสถานที่หรือพื้นที่เฉพาะ หมายถึง การที่ตัวละครในเรื่องเล่าได้เข้าไปยังสถานที่ หรือพื้นที่เฉพาะที่มีการตายหรือเหตุการณ์ฆาตกรรมอันเป็นเหตุผลให้ผีสิงสถิตอยู่ในสถานที่หรือพื้นที่เฉพาะนั้นๆ สอดคล้องกับอนุภาค สถานที่เปลี่ยว ในงานของนลิน สีนุประมา (2560, น. 56) ที่ว่า แม้เป็นสถานที่ที่เปิดโล่ง แต่เป็นสถานที่ลึบสายนตาคน ดังตัวอย่างที่ปรากฏในเรื่อง บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ จากเหตุการณ์ที่คุณบอลและเพื่อนไปพบผีบนถนนเปลี่ยวแห่งหนึ่งบริเวณทุ่งขนาน ถนนเส้นทางจากศรีสะเกษไปตราด ว่า

คุณบอล

“...เขาก็เลยย้อนกลับไปหาหลวงพ่อก่อน พอกลับไปหาหลวงพ่อก่อน หลวงพ่อก็ก็นึกให้นึกสอนนั่นน่ะว่า แรงกรรมแรงอาฆาตแรงสัญญา มันหนักนะ

ทำอะไรต้องคิดดีๆ นะทีหลัง.. มันต้องผ่าน ทุ่งขนาน จุดนั้นเป็นจุดที่
รถไปประสานงานกับรถอีกคันนึง แล้วแฟนของเพื่อนผม กระเด็นไปฝั่งนึง
แม่กระเด็นไปฝั่งนึง ผู้หญิงที่เป็นแฟนเพื่อนผม รอด แต่แม่ที่กระเด็นเข้าป่า
เสียชีวิต ไปพบศพแม่ที่เสียชีวิต จุดเดียวกับที่ผมถอยหลังชนผู้หญิง สิ่ง
ที่เพื่อนผมเห็น เนี่ยคือจุดเริ่มต้น...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณบอลได้อธิบายสาเหตุของการได้พบผีของเพื่อนและคุณบอล
ว่า เริ่มต้นมาจากหลงทางไปบนถนนสายทุ่งขนาน แล้วจำเพาะเจาะจงไปว่าจุดที่มีผู้เสียชีวิต คือจุดเดียวกับ
ที่คุณบอลและเพื่อนได้เข้าไปถอยรถแล้วพบกับวิญญาณผู้หญิงคนหนึ่งในเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ โดยเรื่องการเข้าไป
ไปสถานที่หรือพื้นที่เฉพาะถือเป็นความเชื่อที่ปรากฏมากที่สุด กล่าวคือ พบในเรื่องเล่าทุกเรื่อง

ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้พบผี เรื่องการลบหลู่ดวงวิญญาณ หมายถึง การที่ตัวละคร
กระทำการพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น พุดจาลบหลู่ และการกระทำลบหลู่ ในที่นี้ขอยกตัวอย่างจากเรื่อง สิ่งที่
เพื่อนผมเจอ ในตอนที่ตัวละครในเรื่องได้นำตุ๊กตาในศาลพระภูมิออกมาทำการลบหลู่ ว่า

คุณบอล

“...เรื่องผีที่น่ากลัวที่สุดก็คือ นี่คือโหดเล่านะฮะ เรื่องผีตาข่มขื่นผียาย
แล้วระหว่างที่มันพุดผีตา มันเอามือขวาล้วงไปในกระเป๋ แล้วก็หยิบขึ้นมา
เป็นตุ๊กตาดานั่งพับเพียบ แล้วก็บอกข่มขื่นผียาย แล้วก็หยิบเข้าไปมือซ้าย
เอาตุ๊กตายายนั่งพับเพียบออกมา ประกอบการเล่า ครับ..มันก็เล่าไปมาเล่ามา
ด้วยชื่อเรื่องครับ มันก็ทำให้ต้องเอาตุ๊กตามาประกบกันแล้วก็ทำอะไรแบบนี้...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของโหดได้กระทำการนั้น แสดงถึงการลบหลู่
ดวงวิญญาณตุ๊กตาดายาย จากศาลตายายของรีสอร์ท โดยนำตุ๊กตาดายายมาทำท่าประกบกันเพื่อ
ประกอบการเล่าเรื่องที่มันยยะทางเพศในเชิงลบหลู่ ซึ่งส่งผลให้ได้พบกับผีในเวลาต่อมา

ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้ได้พบผีประการสุดท้าย คือ เรื่องการที่วิญญาณมีแรง
อาฆาตเฉพาะบุคคล หมายถึง วิญญาณมีความเฉพาะเจาะจงในการติดตามบุคคล ซึ่งโดยมากมีสาเหตุ
มาจากความแค้น หรือผลกระทบที่กระทำต่อกันไว้ ในที่นี้ขอยกตัวอย่างจากเรื่อง ผมยังไม่อยากตาย
เกี่ยวกับตัวละครในเรื่องเล่าที่ไปฆาตกรรมคนรักแล้วหลบหนีคดีมาพักในรีสอร์ทของเพื่อนคุณบอล ดังมี
รายละเอียดในชื่อตอน ผมยังไม่อยากตาย ว่า

คุณบอล

“...เพื่อนผมโทรกลับไปหาน้องคนนี่ เพราะเขาติดใจเรื่องเชือกที่เขาเห็น
เชือกที่เห็นมันเป็นสายลัญจณ์ พี่ถามน้องจริงๆ นะ น้องไปทำอะไรมาหรือเปล่า
ทำไมพี่เห็นเป็นเชือก เชือกเหมือนเป็นสายลัญจณ์คล้องคอ แต่พอพี่หันกลับไปดู
พี่ไม่เห็น น้องเขาก็ไม่ได้พูดอะไร เจียบแล้วตัดสายไป

เรื่องก็ผ่านไป ไปอีกวันถัดมา กลายเป็นน้องคนนี้ โทรกลับมาหาเพื่อนผมเอง
 แล้วก็บอกว่า ผมเล่าแล้ว ผมเล่าแล้วพี่ ผมเล่าแล้ว พี่ช่วยผมด้วย...
 เขาบอกว่า ณ วันก่อนที่จะเดินทางมารีสอร์ทเพื่อนผม เขาเลิกกับผู้หญิงคนนึงไปแล้ว
 แต่ผู้หญิงยังไม่ยอมเลิก...จริงๆ แล้วเขาไม่ได้ไปรีสอร์ทที่จันท์เลย
 เขาแวะกลับไปเคลียร์กับแฟนเก่าเขาก่อน แล้วเขามีการทะเลาะกัน
 แล้วลงไม้ลงมือ จนกระทั่งเขาผลอไปบีบคือน้องผู้หญิงคนนั้นเสียชีวิต...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ทำให้พบผีในเรื่องการที่วิญญาณมีแรงอาฆาต
 เฉพาะบุคคล จากสาเหตุที่ตัวละครน้องผู้ชายที่ไปก่อเหตุฆาตกรรมแฟนเก่า ทำให้ดวงวิญญาณของแฟนเก่า
 ตามมาปรากฏตัวให้เห็นแล้วส่งผลให้ตัวละครน้องผู้ชายเสียชีวิตในที่สุด นอกจากเรื่อง ผมยังไม่อยากตาย
 ก็ยังปรากฏกรณีที่วิญญาณมีแรงอาฆาตเฉพาะบุคคลในเรื่อง บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ ด้วย จากเหตุการณ์ที่
 แม่ของแฟนเก่าเสียชีวิตแล้วดวงวิญญาณแม่โกรธแค้นเพื่อนคุณบอลที่เป็นสาเหตุให้ลูกสาวเสียใจ เมื่อ
 ตายแล้วจึงมีแรงอาฆาตผูกพัน

1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับที่มาของผี

จากการศึกษาพบว่ามีความเชื่อเดียว คือ การตายอยู่ในสถานที่นั้น โดยปรากฏใน 7 เรื่อง
 ได้แก่ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ สิ่งที่คุณผมเจอ ผมยังไม่อยากตาย สิ่งที่คุณผมเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลัง
 ที่สอง และบ้านหลังที่สาม

ความเชื่อเกี่ยวกับที่มาของผีในเรื่องการตายอยู่ในสถานที่นั้น หมายถึง ผีหรือวิญญาณที่ปรากฏ
 ในเรื่องดังกล่าว มักมีสาเหตุมาจากเป็นดวงวิญญาณที่ติดอยู่หรือผูกพันกับสถานที่ตาย ในที่นี้พบว่า
 ได้แก่ บ้าน จุดเกิดอุบัติเหตุ โดยขอยกตัวอย่างจากเรื่อง สิ่งที่คุณผมเจอ ซึ่งในเรื่องดังกล่าว คุณบอลเล่าว่า
 พ่อได้ไปเช่าห้องแถวราคาถูกรักรวมนามหลวง เพื่อไว้อยู่อาศัยและตากเสื้อที่นำมาขายจากจันทบุรี
 โดยที่ไม่รู้ว่า เพื่อนบ้านในทองแถวเดียวกันนั้นเป็นผีหรือดวงวิญญาณ และตนเองเป็นผู้เช่ารายเดียวใน
 ทองแถวนั้น จากปากคำของหญิงสาวที่อาศัยอยู่บ้านหลังตรงกันข้าม ในชื่อตอน สิ่งที่พ่อผมเจอ ว่า

คุณบอล

“...ทำไมตอนกลางคืน ๆ คุณชอบมองผมจากฝั่งตรงข้าม..
 ..ผู้หญิงเขาก็เลยบอกว่า ฉันมองคุณจริงๆ แต่ฉันไม่กั๊กมือเรียกคุณ
 ฉันโบกมือ โบกมือเหมือนว่า ออย่า ๆ คุณพ่อผมก็ถามว่า ออย่าอะไร
 เขาก็บอกว่า ออย่าอยู่ตรงนั้น เพราะว่าบ้านเช่าหลังนั้น มันไม่มีคนอยู่ที่
บ้านที่พ่อผมเช่าไม่มีคนอยู่ แต่ผู้หญิงคนนี้เห็นพ่อผมนั่งกิน หัวเราะอยู่คนเดียว
 นั่งพูดนั่น พูดนี้อยู่คนเดียว คือ เขาอยู่มาก่อน เขาทราบว่
 บ้านหลังนี้มันเคยมีเหตุฆาตกรรมขึ้นมา...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น อธิบายถึงสาเหตุที่มีผีอยู่ในบ้านเช่าหลังนี้ เนื่องมาจากมีเหตุการณ์ฆาตกรรมเกิดขึ้น โดยที่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงในการอาฆาตเป็นรายบุคคล หากแต่ถ้ามีใครเข้ามาในบริเวณบ้านนี้จึงจะสามารถพบเห็นได้ ซึ่งเป็นการสนับสนุนความเชื่อที่ว่า ที่มาของผีหรือดวงวิญญาณจะปรากฏเพราะมีการตายอยู่ในสถานที่นั้น

ข้อสังเกตอีกประการ คือ นอกจากสถานที่ที่เป็นที่มาของผีหรือดวงวิญญาณแล้ว ยังพบว่า ในเรื่องสิ่งที่เพื่อนผมเจอ นั้นยังนับรวมไปถึงวัตถุด้วย กล่าวคือ มีตุ๊กตาตายาย ที่เป็นตัวแทนของคุณตาคุณยายของแม่คุณบอล ที่หมอธรรมได้ทำพิธีให้ดวงวิญญาณของทั้งคู่ไปอยู่ในตุ๊กตาอันเป็นเหตุให้เกิดการลงโทษติดในเรื่อง สิ่งที่เพื่อนผมเจอ ที่ได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้แล้ว

1.3 ความเชื่อเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาพบว่าปรากฏใน 7 เรื่อง ได้แก่ สิ่งที่ผมเจอ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ สิ่งที่เพื่อนผมเจอ สิ่งที่พ่อผมเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม โดยแบ่งความเชื่อเรื่องการแก้ไขปัญหออกเป็น 3 ความเชื่อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) การสวดมนต์ ปรากฏใน 4 เรื่อง คือ สิ่งที่พ่อผมเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม (2) การใช้พิธีกรรมทางไสยศาสตร์ ปรากฏใน 4 เรื่อง คือ สิ่งที่ผมเจอ (อมข้าวกันบาตร) บ้านหลังที่หนึ่ง (การบวชป่า) บ้านหลังที่สอง (การตั้งศาลเพียงตา) และบ้านหลังที่สาม (ถวายที่ให้วัดและทำพิธีบังสุกุล) และ (3) การอุทิศส่วนกุศลแผ่เมตตา ปรากฏเพียง 1 เรื่อง คือ บทสรุปของสิ่งที่ผมเจอ

ความเชื่อเรื่องการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีสวดมนต์ในเรื่องเล่าของคุณบอล ปรากฏอยู่ใน 4 เรื่องด้วยกัน โดยมีมนต์บทที่ถูกยกมากล่าวถึงในเรื่องเล่า มีสองบท คือ บทกรณียเมตตสูตร และพุทธานุสาสน์ คัจฉามิ ในส่วนของบทกรณียเมตตสูตร ปรากฏในเรื่อง สิ่งที่พ่อผมเจอ จากเหตุการณ์ที่คุณบอลอธิบายว่า พ่อสามารถทำธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อบ้านที่มีเหตุการณ์ฆาตกรรม หรือมีคนตายมาปรับปรุงแล้วขายต่อได้นั้น เนื่องจากพ่อเป็นคนดวงแข็ง ประกอบกับมีวิธีการทางไสยศาสตร์เกี่ยวกับการสวดมนต์บทกรณียเมตตสูตร ในชื่อบท สิ่งที่พ่อผมเจอ ว่า

คุณบอล

“...เวลาเกิดพ่อยิ่งแข็งกว่าดวงอีก แล้วขออนุญาตเฉลยต่อว่าคุณพ่อใช้วิธีไหนในการรีโนเวทบ้าน วิธีทางโลกขอไม่เฉลยนะครับ เพราะเป็นเคล็ดลับในทางเรื่องธุรกิจ ส่วนวิธีทางไสยศาสตร์ คือ มันจะมีบท ๆ หนึ่งไม่รู้ว่ามีเจ้าคุณเคยได้ยินไหมครับ ว่า บทที่เรียกว่า กรณียเมตตสูตร นะครับ.. ..เป็นบทที่พระพุทธเจ้าทรงประทานให้กับภิกษุสงฆ์ ที่ถูกผีรบกวน เทวดารบกวนตามพระสูตรคาถาปิฎกเลยนะฮะ บทนี้เคยมีพูดถึงในพระไตรปิฎกเราเนี่ยละครับ...ใช้สวดเพื่อให้ญาติ เทวดาทั้งหลายเนี่ย เป็นมิตรกันเรา...และบ้านทุกหลังที่พ่อผมไปรีโนเวท ไม่เคยไล่ที่ หมายถึงไม่เคยไล่เขาไปไหน แต่ทำให้เขาเป็นเพื่อนกับเรา และส่งเสริมเรา ทำให้คุณพ่อผมมีกิน มีใช้ไปเรื่อย ๆ...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยการสวดมนต์ด้วยบทกรณียเมตตสูตร ซึ่งวิธีเดียวกันนี้จะปรากฏอีกหลายครั้งในเรื่อง บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม กล่าวได้ว่าเป็นวิธีพื้นฐานในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ขณะที่บทสวด พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ ปรากฏในเรื่อง บ้านหลังที่หนึ่ง ในตอนที่ว่า

คุณบอล

“...พอคุณพ่อผมเห็นอย่างนี้ คุณพ่อผมรู้เลยว่า สิ่งที่คุณพ่อผมเจอเนี่ยมันรุนแรงมาก มันร้ายแรงมาก คุณพ่อผมนึกถึงสุดยอดคาถาของคุณพ่อบพหนึ่ง บทเดียวที่ใช้อยู่ตลอดเวลาเลย คือ พุทัง สาระณัง คัจฉามิ เท่านั้นเองครับ ข้าพเจ้าขอพระพุทเจ้าเป็นที่พึ่ง อันเกษมสูงสุด ที่พึ่งอันเสมอเหมือนไม่มี ท่องอยู่แค่นี้ แล้วก็ท่องกรณียเมตตสูตรเหมือนเดิมครับ...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น จะพบว่าวิธีการสวดมนต์เป็นขั้นตอนพื้นฐานในการจัดการปัญหา ก่อนจะนำไปสู่วิธีที่สองในการแก้ไขปัญหาคือ การใช้พิธีกรรมทางไสยศาสตร์

ความเชื่อเรื่องการแก้ไขปัญหาวีธีที่สอง คือ การใช้พิธีกรรมทางไสยศาสตร์ ทั้งนี้ คำว่า ไสย-[ไส, ไสยะ-] (ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554) หมายถึง น. ลัทธิอันเนื่องด้วยเวทมนตร์คาถาซึ่งเชื่อว่า ได้มาจากพรหมณ์ เช่น ถูกคุณถูกไสย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีปรากฏในเรื่อง สิ่งที่คุณพ่อเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม โดยในแต่ละเรื่องจะพบพิธีกรรมที่แตกต่างกันออกไป ในที่นี้ขอยกตัวอย่างพิธีบวชป่าจากเรื่องบ้านหลังที่หนึ่ง เนื่องจากเป็นบ้านในจังหวัดศรีสะเกษที่มีสวน แล้วมีวิญญาณของเจ้าของสวนและวิญญาณของคนงานชาวต่างประเทศอยู่ด้วย เนื่องจากการสวดมนต์และแผ่เมตตาไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือ จึงนำไปสู่การปรึกษากับหมอรรถมน แล้วเกิดเป็นพิธีกรรมบวชป่า ในชื่อตอน บ้านหลังที่หนึ่ง ว่า

คุณบอล

“...เขา (คุณพ่อคุณบอล) ก็เลยไปปรึกษากับหมอรรถมนทางนั้น ปรึกษาพระ ปรึกษาหมอรรถมน จนได้ข้อสรุปออกมาครับพี่แจ๊ค ว่า เดียวคุณพ่อผมจะทำ พิธีบวชป่า... ...เป็นพิธีทางเหนือนะฮะ เป็นความเชื่อของทางเหนือ ที่อัญเชิญ พระสงฆ์มาสวดชัยมงคลคาถา เจริญพุทธมนต์ รดต้นไม้ แล้วก็เอาผ้าเหลือง ไปผูกต้นไม้...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณบอลในฐานะผู้เล่าเรื่อง ได้วางลำดับการแก้ปัญหาจากลำดับน้อยไปสู่มาก นับจากเรื่อง สิ่งที่คุณพ่อเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม โดยเริ่มต้นจากการสวดมนต์ ไปสู่การบวชป่า และการตั้งศาลเพียงตา จนบ้านหลังสุดท้ายที่ใช้วิธีถวายเป็นและที่ดินให้วัด ประกอบกับทำพิธีบังสุกุลให้กับดวงวิญญาณในสถานที่นั้น

โดยสรุปแล้วจากการศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องเล่าชุดจักรวาลผีของคุณบอลทั้ง 8 เรื่อง สามารถจำแนกได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องเล่าชุดจักรวาลผีของคุณบอล

ชื่อเรื่องเล่า	ความเชื่อเรื่องพฤติกรรมที่ทำให้พบผี			ความเชื่อเรื่องที่มาของผี	ความเชื่อเรื่องการแก้ไขปัญหา		
	การเข้าไปในสถานที่เฉพาะ	การลบหลู่ดูหมิ่นดวงวิญญาณ	การที่วิญญาณมีแรงอาฆาตเฉพาะบุคคล		สวดมนต์	พิธีกรรมไสยศาสตร์	อุทิศส่วนกุศลแผ่เมตตา
สิ่งที่ผมเจอ		✓				✓	
บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ	✓		✓	✓			✓
สิ่งที่เพื่อนผมเจอ				✓			
ผมยังไม่อยากตาย	✓	✓	✓	✓			
สิ่งที่พ่อผมเจอ	✓			✓	✓		
บ้านหลังที่หนึ่ง	✓			✓	✓	✓	
บ้านหลังที่สอง	✓			✓	✓	✓	
บ้านหลังที่สาม	✓			✓	✓	✓	

2. กลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าที่ปรากฏในเรื่องเล่าชุดจักรวาลผีของคุณบอล

การศึกษาด้านกลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่า มาจากความน่าสนใจเรื่องเล่าผีทั้ง 8 เรื่องของคุณบอลที่ได้รับการกล่าวถึง คือ การสร้างความเชื่อมโยงถึงกัน ตามคำกล่าวที่ผู้จัดการเดอะ โกสต์ เรดิโอ เรียกว่า “จักรวาลเรื่องเล่าผี” โดยผู้เขียนบทความใช้แนวคิดเกี่ยวกับส่วนประกอบและเค้าโครงของเรื่องเล่า และองค์ประกอบทางวรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการศึกษา ตามที่ Stein (1982 อ้างถึงใน จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2561, น. 230) ได้แยกแยะส่วนประกอบหลักของเค้าเรื่องเล่าไว้ว่า มีส่วนประกอบ ดังนี้ ฉาก (setting) จุดเริ่มเหตุการณ์ (initiating event) ปฏิกริยา (response or reaction) การกระตุ้นเรื่อง (attempt) ผลสืบเนื่อง (consequences) และการตอบสนอง (reaction) โดยมุ่งเฉพาะไปที่ความสอดคล้องกับองค์ประกอบทางวรรณกรรมของเรื่องเล่า ในเรื่องฉาก และความสัมพันธ์ของผู้เล่าเรื่อง (narrator) ที่มีผลต่อการเชื่อมโยงเรื่องเล่าทั้ง 8 เรื่องเข้าหากัน ทั้งนี้ ฉาก หมายถึง “สถานที่ที่เหตุการณ์ของเรื่องเกิดขึ้น ภูมิหลังต่างๆ ของตัวละคร สภาพภูมิประเทศ เวลาหรือยุคสมัยที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่องและสภาพแวดล้อมเงื่อนไข หรือสถานการณ์ของตัวละคร” (กอบกุล อิงคุทานนท์, ม.ป.ป., น. 85-86) จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบทางวรรณกรรมที่คุณบอลใช้ในการเชื่อมเรื่องเล่าให้มีความสัมพันธ์กันมี 3 ลักษณะ ได้แก่ ฉากเวลา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่อง และฉากสถานที่ ตามลำดับ

2.1 กลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าด้วยฉากเวลา

จากการศึกษาพบว่า กลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าด้วยฉากเวลาปรากฏในทุกเรื่อง เนื่องจากผู้เล่าเรื่องได้อธิบายช่วงเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยปี พ.ศ. ระหว่างปี 2515-2548 โดยแบ่งกลุ่มเหตุการณ์ออกเป็นสองเหตุการณ์ กล่าวคือ เหตุการณ์การเดินทางไปกลับระหว่างจังหวัดศรีสะเกษกับ

จังหวัดจันทบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2547-2548 และอีกเหตุการณ์ คือช่วงเวลาที่พ่อคุณบอลทำอาชีพเกี่ยวกับการปรับปรุงบ้านที่มีเหตุการณ์อาถรรพ์ ระหว่าง พ.ศ. 2522-2527

เหตุการณ์การเดินทางไปกลับระหว่างจังหวัดศรีสะเกษกับจังหวัดจันทบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2547-2548 ปรากฏในเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ และสิ่งที่เพื่อนผมเจอ ทั้งนี้ฉากเวลาที่ปรากฏในเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ และบทสรุปสิ่งที่ผมเจอ เป็นเหตุการณ์เดียวกันที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ส่วนเรื่อง สิ่งที่เพื่อนผมเจอ เป็นอีกเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องในช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2547 และเรื่อง ผมยังไม่อยากตาย เป็นเรื่องเล่าจากเพื่อนคุณบอลที่อยู่ในสามเรื่องแรกเล่าให้ฟัง โดยเหตุการณ์เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2548 โดยมีตัวอย่างการเชื่อมต่อเรื่องเล่าปรากฏในเรื่อง บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ ในตอนที่ว่า

คุณบอล

“...คือหลังจากที่เมื่อวานที่ได้เล่า ตั้งแต่เราได้สติกัน เพื่อนก็ได้สติ มันก็เป็นเวลาสายๆ แล้ว ผมกับเพื่อนกราบลาหลวงพ่อกับไปจังหวัดตราด เพราะเรามีเรื่องต้องทำที่ตราด...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นการเชื่อมเรื่องเล่าของเหตุการณ์เดียวกัน ในการบอกฉากเวลาที่ร่วมกันของเหตุการณ์ พร้อมทั้งวางฉากที่ยังไม่ได้ขยายไว้ในเรื่องเล่าพร้อมกันด้วย ในคำว่า “เพราะเรามีเรื่องต้องทำที่ตราด” ซึ่งจะถูกขยายอีกครั้งในตอนท้ายของเรื่องเล่าเดียวกัน คือ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ ในตอนที่ว่า

คุณบอล

“...ก็เท่ากับว่า สรุปในพาร์ทของผมนั้นจบหมดแล้ว แต่ที่นี้... อันนี้ผมขออนุญาตทิ้งท้ายพ็อกเก็ต พี่จะว่าผมไหม...ถ้าพี่จำได้ระหว่างที่ผมเล่าว่า มันมีเหตุที่เกิดขึ้นที่รีสอร์ท ที่ว่า...แล้วผมก็ข้ามไปเลย ถ้าผมจะขยายตรงนั้นจะขยายได้อีกเรื่องนึงเลย เพราะมันมีเหตุทำร้ายกันที่รีสอร์ท แล้วเพื่อนผมคนนี้ก็อยู่ด้วย...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า การเกริ่นทิ้งท้ายเป็นกลวิธีสำคัญวิธีหนึ่งของคุณบอล เพราะจะปรากฏขึ้นในตอนท้ายของเรื่องเล่าเกือบทุกครั้ง ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบกับอีกครั้งในตอนท้ายของเรื่อง สิ่งที่เพื่อนผมเจอ ในตอนที่ว่า

คุณบอล

“...ที่นี้ ที่นี้ผม ขออนุญาตเกริ่น ถ้าผมเกริ่นพี่แฉะจะว่าผมไหมครับ.. พี่แฉะเคยได้ยินธุรกิจประเภทหนึ่งไหมฮะ ที่เรียกว่า ซื้อบ้านผีนะครับ คือสมัยก่อนเมื่อสิบกว่าปี คือสมัยผมเด็กๆ นะครับ คุณพ่อคุณแม่ผมนะครับ เขาจะทำธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ แต่ว่าเขาจะชอบซื้อบ้านหลุดจำนอง บ้านอะไรบ้างที่มีเหตุการณ์ฆาตกรรม เพราะว่าบ้านพวกนี้ราคาถูกพี่...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จึงจะเห็นได้ว่า คุณบอลในฐานะผู้เล่าเรื่องได้สร้างเงื่อนไขของเรื่องเล่าไว้ด้วยฉากเวลาเป็นสำคัญ ก่อนจะใช้กลวิธีการเกริ่นทิ้งท้ายในตอนท้ายเรื่องเล่าเพื่อสร้างความน่าสนใจ แล้วเชื่อมต่อการเล่าเรื่อง นำไปสู่การเล่าเรื่องต่อ ๆ ไป

ในส่วนของเหตุการณ์พ่อคุณบอลปรับปรุงบ้านที่มีเหตุอาถรรพ์ ระหว่าง พ.ศ. 2522-2527 ปรากฏในเรื่อง สิ่งที่พ่อผมเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม ซึ่งเป็นกลุ่มเหตุการณ์เดียวกันเกี่ยวกับอาชีพรื้อซื้อบ้านเก่ามาปรับปรุงใหม่ของคุณบอล โดยกล่าวถึง บ้านในจังหวัดต่างๆ หลายจังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ศรีสะเกษ จันทบุรี และไม่ปรากฏแน่ชัดหนึ่งสถานที่ (บ้านหลังที่สาม) ทั้งนี้ฉากเวลาในเรื่อง สิ่งที่พ่อผมเจอ คือ ปี พ.ศ. 2515 และ 2527 เนื่องจากการเล่าสองเหตุการณ์ในการเล่าครั้งเดียวกัน หลังจากนั้นเรื่องเล่าเกี่ยวกับบ้านจะเรียงตามลำดับเวลา กล่าวคือ บ้านหลังที่หนึ่ง ปี พ.ศ. 2522-2523 บ้านหลังที่สอง ปี พ.ศ. 2524-2525 และบ้านหลังที่สาม ปี พ.ศ. 2526 ก่อนเหตุการณ์ชุดนี้จะกลับไปบรรจบในปี พ.ศ. 2527 ในเรื่อง สิ่งที่พ่อผมเจอ

2.2 กลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่อง

ในกลวิธีนี้สอดคล้องกับการแบ่งเหตุการณ์ด้วยฉากเวลา กล่าวคือ เหตุการณ์การเดินทางไปกลับระหว่างจังหวัดศรีสะเกษกับจังหวัดจันทบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2547-2548 สัมพันธ์กับตัวละครเพื่อนของคุณบอล ปรากฏใน 3 เรื่อง ได้แก่ สิ่งที่ผมเจอ บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ และสิ่งที่เพื่อนผมเจอ ในขณะที่เหตุการณ์พ่อคุณบอลปรับปรุงบ้านที่มีเหตุอาถรรพ์ ระหว่าง พ.ศ. 2522-2527 สัมพันธ์กับตัวละครพ่อของคุณบอล ปรากฏใน 4 เรื่อง ได้แก่ สิ่งที่พ่อผมเจอ บ้านหลังที่หนึ่ง บ้านหลังที่สอง และบ้านหลังที่สาม โดยเรื่องเล่าผีทั้ง 7 เรื่องข้างต้นมีความสัมพันธ์อยู่ที่ผู้เล่าเรื่อง คือ คุณบอล ทั้งนี้ มีการเชื่อมต่อเรื่องเล่าด้วยเรื่องเล่าผีที่ไม่อยู่ในกลุ่มความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เล่าเรื่อง ได้แก่ เรื่อง ผมยังไม่อยากตาย

ดังนั้น เรื่อง ผมยังไม่อยากตาย จึงเป็นเรื่องเดียวที่ไม่ได้เชื่อมด้วยความสัมพันธ์ของผู้เล่าเรื่องโดยตรง (ในที่นี้ คือ คุณบอล) เนื่องจากเรื่องนี้ถูกเล่าผ่านคุณเจ (เพื่อนคุณบอล) ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่คุณบอลไม่ได้อยู่ร่วมด้วย องค์กรประกอบทางวรรณกรรมที่ปรากฏ และมีส่วนในการเชื่อมต่อเรื่องเล่าจึงเหลือเพียงฉากสถานที่ ได้แก่ รีสอร์ทที่จังหวัดจันทบุรี ดังตัวอย่างในข้อตอน ผมยังไม่อยากตาย ว่า

คุณบอล

“...ผมขออนุญาตแทรกเรื่องนี้คืนนึงครับ เพราะว่ามันมีความเชื่อมโยงกับบ้านหลังที่พ่อผมเจอ...คือเพื่อนผมบอกให้เล่าเรื่องนี้ก่อนแล้วมันจะได้เชื่อมกับเรื่องนั้นได้ ผมก็เลยขออนุญาตโทรมาเล่าเรื่องนี้กับพี่แจ๊คก่อน คือ เมื่อสมัยปี 2548 เพื่อนผมก็ทำธุรกิจเกี่ยวกับโรงแรมที่พักเหมือนกัน แต่ว่าเขาจะอยู่ที่จังหวัดจันทบุรี อย่างที่บอก เขาก็เล่าให้ฟังว่า เมื่อปี 47 ผมกับเขาได้แยกกันแล้ว ผมไปต่างประเทศ เขาทำงานอยู่จันทบุรี เมื่อปี 48 มันมีอยู่คืนนึง มีน้องขับรถเข้ามา ขับรถเชคอิน...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เรื่องผมยังไม่อยากตาย ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับผู้เล่าเรื่องโดยตรง หมายถึงตัวคุณบอล แต่เป็นเรื่องเล่าที่มาจากคุณเจ (เพื่อนคุณบอล) แต่ส่วนสำคัญที่ทำให้เรื่อง

ผมยังไม่อยากตาย สามารถเชื่อมต่อการเล่าเรื่องได้ คือ กลวิธีฉากสถานที่ ระหว่างเรื่อง ผมยังไม่อยากตายกับเรื่องสิ่งที่พ่อผมเจอ ดังจะกล่าวถึงต่อไป

2.3 กลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่าด้วยฉากสถานที่

จากการศึกษาจะพบว่า ฉากสถานที่ในเรื่องเล่าผีทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ พุทขนาน ถนนระหว่างศรีสะเกษกับตราด ในเรื่อง สิ่งที่ผมเจอ กับบทสรุปละเอียดที่ผมเจอ และบ้านเช่าหลังหนึ่งในกรุงเทพฯ ในเรื่องผมยังไม่อยากตายกับสิ่งที่พ่อผมเจอ นอกจากนั้นในเรื่องเล่าทั้ง 8 เรื่อง ยังกล่าวถึงจังหวัดที่เกี่ยวข้องดังนี้ จันทบุรี จำนวน 3 เรื่อง ศรีสะเกษ จำนวน 3 เรื่อง กรุงเทพฯ จำนวน 2 เรื่อง นนทบุรี จำนวน 2 เรื่อง ตราด จำนวน 1 เรื่อง และไม่ปรากฏชัดหนึ่งสถานที่ (ในเรื่องบ้านหลังที่สาม) ทั้งนี้ จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ฉากสถานที่ในเรื่องสิ่งที่พ่อผมเจอกับผมยังไม่อยากตาย เชื่อมต่อกันด้วยบ้านหลังหนึ่งที่พ่อของคุณบอลได้ซื้อไว้ แล้วปล่อยขายในเวลาต่อมา โดยบ้านหลังดังกล่าวเป็นบ้านหลังที่เกิดเหตุฆาตกรรมในเรื่อง ผมยังไม่อยากตาย ดังตัวอย่างในชื่อนตอน ผมยังไม่อยากตาย ว่า

คุณบอล

“...แล้วที่สำคัญนะครับพี่ บ้านหลังที่น้องผู้หญิงอยู่ คือหลังเดียวกับที่น้องคนนี้กลับไปผูกคอตายครับพี่ ครับผม แล้วก็บ้านหลังนี้ บ้านหลังนี้นะครับ เคยไปเคยมาถึงมาเชื่อมกับเรื่องนี้ เป็นบ้านหลังที่คุณพ่อเคยซื้อไว้ก่อนหน้านี้ นานมากแล้ว แล้วขายให้คนๆ นึงที่เขาปล่อยให้เช่า แล้วคนที่เช่าก็คือน้องคนนี้นะครับ...ก็คือ มันมีคุณพ่อผมครับ เคยซื้อบ้านหลังนี้ ก่อนหน้านั้น คือเกิดเหตุการณ์เหตุการณ์นี้ แล้วเขาก็ขายให้คนๆ นึง แล้วเขาปล่อยให้เช่า แล้วน้องผู้ชายคนนี้ก็เป็นผู้เช่าอยู่ในบ้านหลังนี้...”

(TheghostradioOfficial, 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ฉากสถานที่ที่เป็นกลวิธีที่ช่วยเชื่อมต่อการเล่าเรื่องให้เกิดความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน นอกจากนี้ กลวิธีการใช้ฉากสถานที่ยังปรากฏในลักษณะเป็นคู่ความสัมพันธ์ของเรื่องเล่า จากการศึกษพบว่า มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ เรื่องสิ่งที่ผมเจอ กับบทสรุปละเอียดที่ผมเจอ ฉากสถานที่ของทั้งสองเรื่อง คือ พุทขนาน ถนนระหว่างศรีสะเกษไปยังตราด ส่วนอีกคู่ คือ เรื่องผมยังไม่อยากตาย กับสิ่งที่พ่อผมเจอ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

กลวิธีในการเล่าเรื่องผีของคุณบอล จึงปรากฏการใช้องค์ประกอบทางวรรณกรรมทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ ฉากเวลา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่อง และฉากสถานที่ เป็นกลวิธีการเชื่อมต่อการเล่าเรื่อง ดังจะเห็นได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงการใช้ฉาก และความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่องในการเชื่อมโยงเรื่องเล่า

ลำดับเรื่อง	ชื่อเรื่อง	องค์ประกอบทางวรรณกรรมในการเชื่อมโยงเรื่องเล่า		
		ฉากเวลา	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่อง	ฉากสถานที่
1	สิ่งที่ผมเจอ	2547	คุณเจ - คุณบอล ในฐานะเพื่อนร่วมเหตุการณ์เดียวกัน	ทุ่งขนาน ศรีสะเกษ-ตราด
2	บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ	2547	คุณเจ - คุณบอล ในฐานะเพื่อนร่วมเหตุการณ์เดียวกัน	ทุ่งขนาน กรุงเทพฯ
3	สิ่งที่เพื่อนผมเจอ	2547	คุณเจ - คุณบอล ในฐานะเพื่อนผู้เล่าเรื่อง	รีสอร์ทในจังหวัดตราด
4	ผมยังไม่อยากตาย	2548	-	รีสอร์ทในจังหวัดจันทบุรี บ้านเช่าในกรุงเทพฯ
5	สิ่งที่พ่อผมเจอ	2515 2527	พ่อของคุณบอล - คุณบอล ในฐานะผู้เล่าเรื่อง	ศรีสะเกษ บ้านเช่าในกรุงเทพฯ นนทบุรี
6	บ้านหลังที่หนึ่ง	2522-2523	พ่อของคุณบอล - คุณบอล ในฐานะผู้เล่าเรื่อง	ศรีสะเกษ
7	บ้านหลังที่สอง	2524-2525	พ่อของคุณบอล - คุณบอล ในฐานะผู้เล่าเรื่อง	จันทบุรี
8	บ้านหลังที่สาม	2526	พ่อของคุณบอล - คุณบอล ในฐานะผู้เล่าเรื่อง	ไม่ปรากฏชัดเจน

จากตารางข้างต้นจะพบว่า องค์ประกอบทางวรรณกรรมที่ใช้เพื่อเชื่อมโยงเรื่องเล่ามากที่สุด คือ ฉากเวลา โดยเรื่องเล่าใช้แกนเวลาเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ของเรื่องเล่า เพื่อสร้าง “จักรวาลเรื่องผี” ขึ้นมาผ่านสองเหตุการณ์สำคัญ คือ การเดินทางระหว่างศรีสะเกษกับตราดของคุณบอลและคุณเจ ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2548 กับเหตุการณ์พ่อคุณบอลปรับปรุงบ้านที่มีเหตุอาถรรพ์ ระหว่างปี 2515-2527 โดยองค์ประกอบทางวรรณกรรมที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อการเล่าเรื่องที่ปรากฏอันดับรองลงมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่อง ปรากฏใน 7 เรื่อง โดยสามารถแบ่งออกเป็นเหตุการณ์เช่นเดียวกับฉากเวลาแตกต่างกันเพียงเรื่อง ผมยังไม่อยากตาย ที่ไม่อยู่ในองค์ประกอบความสัมพันธ์ของตัวละครผู้เล่าเรื่อง แต่กลับไปขึ้นกับกลวิธีการใช้ฉากสถานที่ ทั้งนี้ องค์ประกอบทางวรรณกรรมที่ใช้เพื่อเชื่อมต่อการเล่าเรื่องที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ฉากสถานที่ เนื่องจากปรากฏในเรื่องเล่าผี จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ ทุ่งขนาน ในเรื่องสิ่งที่ผมเจอ และบทสรุปสิ่งที่ผมเจอ และบ้านเช่าในกรุงเทพฯ จากเรื่อง ผมยังไม่อยากตาย และสิ่งที่พ่อผมเจอ

ทั้งหมดนี้ จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงกลวิธีการใช้องค์ประกอบทางวรรณกรรมเพื่อเชื่อมต่อการเล่าเรื่องของ คุณบอล ที่เป็นลักษณะเด่นของนักเล่าเรื่องผีจากรายการเดอะ โกสต์ เรดิโอ (The Ghost Radio) ทั้ง 8 เรื่องที่ทำการศึกษาในครั้งนี้

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีในรายการ เดอะ โกสต์ เรดิโอ (The Ghost Radio) ของคุณบอล สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้พบผี ความเชื่อเกี่ยวกับที่มาของผี และความเชื่อเรื่องการแก้ไขปัญหานอกจากนั้น กลวิธีการใช้องค์ประกอบทางวรรณกรรมเพื่อเชื่อมเรื่องเล่า พบว่า คุณบอลในฐานะผู้เล่าเรื่องใช้ในองค์ประกอบทางวรรณกรรมใน 3 ลักษณะ ได้แก่ ฉากเวลา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับผู้เล่าเรื่อง และฉากสถานที่ ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า เรื่องเล่าผีของคุณบอล จำนวน 8 เรื่อง ในด้านความเชื่อในการได้พบผี หรือที่มาของผีนั้น สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องผีในสังคมไทยร่วมสมัย: บทบาทและการผสมผสานทางวัฒนธรรม ของ นลิน สินธุประมา (2560, น. 108) ที่กล่าวว่า อนุภาคของเรื่องเล่าผีไทยร่วมสมัย ประกอบด้วยอนุภาคตัวละคร เหตุการณ์ สิ่งของ และสถานที่ ซึ่งจากการศึกษาเรื่องเล่าผีของคุณบอลทั้ง 8 เรื่องก็พบว่า สถานที่ เป็นความเชื่อหลักเกี่ยวกับที่มาของผี เนื่องจากในเรื่องเล่าผีของคุณบอลปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับที่มาของผี มาจากการตายอยู่ในสถานที่นั้นๆ จำนวน 7 เรื่อง

นอกจากความสอดคล้องในประเด็นข้างต้นแล้ว การศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานของ นลิน สินธุประมา ในประเด็นเรื่องผีไทยร่วมสมัยมีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมของคนด้วยความรู้สึกลัว และบทบาทในการอธิบายพื้นที่และการส่งต่อความทรงจำ เรื่องผีไทยร่วมสมัยมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมจากวัฒนธรรมดั้งเดิมอีกด้วย โดยจะเห็นได้ว่า เรื่องเล่าผีทั้ง 8 เรื่องของคุณบอลที่ได้สร้างการเชื่อมโยงเรื่องเล่าร่วมสมัยผ่านการกล่าวถึงสถานที่ในจังหวัดต่างๆ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกับผู้ฟังว่า สถานที่ในเรื่องเล่านั้นมีอยู่จริง ขณะเดียวกันได้สร้างช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์กันของเรื่องเล่า เพื่อให้เรื่องมีลักษณะความเกี่ยวพันในความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน โดยในเรื่องเล่าก็แทรกความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับผี ผลกรรมจากการกระทำ และแนวคิดเกี่ยวกับพุทธศาสนา รวมไปถึงวิธีการแก้ไขปัญหาวัยด้วยไสยศาสตร์ที่มีอยู่ในสังคมตลอดเวลา ดังจะเห็นได้จากการพยายามใส่ความเชื่อทั้งที่อ้างอิงพุทธศาสนา และไม่ได้อ้างอิงพุทธศาสนา และปรากฏชัดในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาวัยด้วยการสวดมนต์ และพิธีกรรมทางไสยศาสตร์อื่นๆ ทั้งนี้ แม้ประเด็นความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีจะมีลักษณะไม่แปลกใหม่ แต่กลับยังเป็นการสนับสนุนว่าความเชื่อเกี่ยวกับผีในสังคมไทยนั้นมีลักษณะคงเดิม ตั้งอยู่บนความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ และพุทธศาสนาเป็นสำคัญ รวมไปถึงส่งต่อความเชื่อดังกล่าวผ่านทั้งผู้เล่าเรื่อง และผู้ดำเนินรายการหลักที่คอยสนับสนุน คอบคุม และผลิตซ้ำความเชื่อดังกล่าวอยู่อย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนั้น กลวิธีการเชื่อมเรื่องเล่ามีส่วนสร้างบรรยากาศในเรื่องเล่าเกี่ยวกับผี และส่งผลให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกร่วมมากขึ้นเป็นพิเศษ อาจกล่าวได้ว่าลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ที่เป็นที่นิยมในสังคมปัจจุบัน อย่างภาพยนตร์เกี่ยวกับซูเปอร์ฮีโรในจักรวาลมาร์เวล (Marvel Universe) ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของ คุณแจ็ค วัชรพล ผิกใจดี ผู้ดำเนินรายการหลักได้กล่าวไว้ว่า “...ถ้าเปรียบกับ Avenger นี่คือ Endgame แล้วนะฮะ เฟสหนึ่งที่ปิดแล้วนะ...” (บ้านหลังที่สาม,

5 พฤษภาคม 2562) ซึ่งถือเป็นการแสดงให้เห็นถึงกระแสนิยมแบบวัฒนธรรมประชานิยมได้ส่งผลต่อวิธีการเล่าเรื่องผีด้วยเช่นกัน

สุดท้ายแล้ว เรื่องเล่าผีของคุณบอล สอดคล้องกับงานศึกษาของเมธัส เอี่ยมผาสุก เดชชาย แก้วอินทร์ นวัต เรื่องไชยศรี จรียาภรณ์ สินเจริญทวีโชติ ตรีสุนทร ศิริทรัพย์ และอรศุภางค์ คงพิทักษ์ (2560, น. 31) ที่ศึกษา เรื่องเล่าผีจากเว็บไซต์ Pantip.com: บริบทการสื่อสารและกลวิธี ที่พบว่า ภาษามีส่วนกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดความสนใจและติดตามเรื่องเล่าผีตั้งแต่ต้นจนจบ แสดงให้เห็นว่า แม้วิธีการเล่าเรื่องผีจะเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต กล่าวคือจากเดิมที่มีการเล่าเรื่องผีแบบปากต่อปาก แต่ในปัจจุบัน เรื่องเล่าผีนั่นยังคงผลิตซ้ำและได้รับการถ่ายทอดผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น เช่นเดียวกับที่รายการเดอะโกสต์ เรดิโอเลือกนำเสนอรายการสดผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก The Ghost Radio และถ่ายทอดอีกครั้งผ่านทางยูทูบ แชนเนล (youtube.com) ชื่อ TheghostradioOfficial ซึ่งยังคงใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญ พร้อมกันนั้นในการศึกษารังนี้ยังพบว่า องค์กรประกอบทางวรรณกรรม ไม่ว่าจะเป็นฉากเวลา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่าเรื่อง และฉากสถานที่ มีส่วนสนับสนุนการเชื่อมโยงเรื่องเล่าทั้งหมดเข้าเป็น “จักรวาลผี” ของผู้เล่าเรื่องได้ด้วย

ข้อเสนอแนะ หากจะมีการศึกษาเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีจากรายการเดอะ โกสต์ เรดิโอ ต่อไปนั้น นอกจากกลวิธีการใช้องค์ประกอบทางวรรณกรรมเพื่อการเชื่อมต่อการเล่าเรื่องดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีพื้นที่ควรศึกษาในด้านอื่นๆ อีก ไม่ว่าจะเป็นกลวิธีการสนับสนุน หรือขบขันเรื่องเล่าของผู้ดำเนินรายการ อย่างคุณแจ๊ค วัชรพล ผักใจดี หรือกระทั่งมิติของเรื่องเล่าที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ปรากฏในเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีหลายเรื่องในช่วงปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา ซึ่งน่าจะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงความกลัว ความไม่มั่นใจของผู้คนในสังคมไทยผ่านเรื่องเล่า ได้อย่างน่าสนใจ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กอบกุล อิงคุทานนท์. (ม.ป.ป.). *ศัพท์วรรณกรรม*. กรุงเทพฯ: รักอักษร.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2541). *ล้อมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- แก้ว มีนายนนท์. (2561). *ย้อนเวลา 6 ปี พี่มาก..พระโขนง ปรากฏการณ์ทำเงินพันล้าน! และหนังไทยทำเงินสูงสุด*, สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2562. thestandard.co/5-years-pee-mak/
- จันทิมา อังคพณิกิจ. (2561). *การวิเคราะห์ข้อความ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นลิน สินธุประมา. (2560). *เรื่องผีในสังคมไทยร่วมสมัย: บทบาทและการผสมผสานทางวัฒนธรรม*. ปริญญาโทศิลปบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธัส เอี่ยมผาสุก เดชชาย แก้วอินทร์ นวัต เรื่องไชยศรี จรียาภรณ์ สินเจริญทวีโชติ ตรีสุนทร ศิริทรัพย์ และอรศุภางค์ คงพิทักษ์. (2560). เรื่องเล่าผีจากเว็บไซต์ Pantip.com: บริบทการสื่อสารและกลวิธี. *วิจิตรวรรณสาร*. 1(3), 13-34.

- รวมจักรวาลของคุณบอลทั้ง 8 เรื่องจาก *The Ghost Radio*. (2562). สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2564. pantip.com/topic/38879646
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*, สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2564. <https://dictionary.orst.go.th/>
- ศิราพร จิตะฐาน. (2533). แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาในสังคม. ใน *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย หน่วยที่ 1-7*. (น. 1-39). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Goldstein, D. E. (2007). *Haunting experiences: Ghost in contemporary folklore*. Logan: Utah State University Press.
- The Ghost Radio*. (2563). สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2564. facebook.com/theghostradio/posts/1298817497124968
- TheghostradioOfficial. (2562, มีนาคม 3). *บทสรุปสิ่งที่ผมเจอ* [Video file]. https://youtu.be/OMBrxN7f_vY.
 _____. (2562, พฤษภาคม 5). *บ้านหลังที่สาม* [Video file]. <https://youtu.be/HQFCHNz49uc>.
 _____. (2562, มีนาคม 16). *ผมยังไม่อยากตาย* [Video file]. <https://youtu.be/wJ4ibiqctpQ>.
 _____. (2562, มีนาคม 2). *สิ่งที่ผมเจอ* [Video file]. https://youtu.be/MofY-z_4nxc.
 _____. (2562, มีนาคม 24). *สิ่งที่พ่อผมเจอ* [Video file]. https://youtu.be/j_5BBROb03k.
 _____. (2562, มีนาคม 9). *สิ่งที่เพื่อนผมเจอ* [Video file]. <https://youtu.be/3mo2KyYFndA>.